

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Суми, 23 листопада 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

УДК: 658.14

Школьник Інна Олександрівна,
д. е. н., професор,
Гвашина Анжела Олександрівна,
студентка,

Сумський державний університет, м. Суми

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»

У сучасних умовах, з розвитком ринкових відносин в Україні, змінюється економічне середовище функціонування підприємств. Внаслідок аналізу українських підприємств було виявлено, що несвоєчасні розрахунки, невиконання своїх фінансових зобов'язань призводить до накопичення значних обсягів заборгованостей. Дотримання розрахунково-платіжної дисципліни суб'єктами господарювання безпосередньо залежить від їх платоспроможності.

Сьогодні в науково-економічній літературі не існує однієї точки зору з трактування поняття «платоспроможності підприємства», саме тому розкриття його сутності є дуже актуальним.

У вітчизняних та іноземних публікаціях існують різноманітні підходи до визначення економічного змісту поняття «платоспроможність».

Серед західних науковців, котрі досліджували дане питання, виступають Й. Ворст, П. Ревентлоу, Дж. Депалленса, Дж. Джоборда, російських вчених –Абрютіна М.С., Грачов А.В., Ковальов В.В., Рейкіна М.М., Шеремет А.Д., Уткін Є.І., вітчизняних вчених-економістів – Мельник В.М., Васьковська Я. В., Гавришко Н.В. та Ярошук С.В. та інші.

Теоретичні погляди Й. Ворста, П. Ревентлоу, Дж. Деспалленса, Дж. Джоборда: платоспроможність визначається наявністю власних обігових коштів та здатністю покривати збитки. Позитивним є те, що автори стверджують, що дані кошти дають змогу погашати зобов'язання підприємству, а також створювати потенціал або резерв, котрий дав би змогу покривати збитки [3].

У своїй праці М.С. Абрютіна, А.В. Грачов визначають, що платоспроможність – це достатність ліквідних активів для погашення в будь-який момент усіх своїх короткотермінових зобов'язань перед кредиторами [1]. Такої думки дотримуються також В.В. Ковальов та М.М. Рейкіна.

У даній дефініції автори акцентують увагу лише на ліквідності для швидкого погашення короткотермінових кредитів і необхідність підтримання достатнього її рівня, що не повно розкриває дане поняття.

Іншої думки дотримується Є.І. Уткін, який розглядає «платоспроможність, як здатність своєчасно і повністю розраховуватись за своїми довготерміновими зобов'язаннями» [5], не враховуючи при цьому короткострокові зобов'язання.

Більш розширене визначення поняття надав А.Д. Шеремет: «платоспроможність підприємства – здатність покриття усіх зобов'язань підприємства (короткострокових та довгострокових) усіма активами» [3]. У порівнянні з іншими російськими вченими, котрі сформулювали попереднє визначення дане є більш влучним, адже включає усі види зобов'язань і вказує за допомогою чого досягається мета.

Мельник В.М. розглядає платоспроможність, як можливість своєчасно погасити свої платіжні зобов'язання наявними грошовими ресурсами» [2]. Автор концентрує увагу на своєчасності погашень зобов'язань, проте

наголошує на наявних засобах, що є не зовсім точно, оскільки розраховуватися за своїми зобов'язаннями можна також і у безготівковій формі, або використовувати різноманітні фінансові інструменти.

У своїх працях Васьковська Я. В. визначає «платоспроможність, як готовність та здатність виконати зобов'язання в зазначений термін» [4]. Дане визначення, має недоліки, оскільки в ньому не вказано які зобов'язання повинно виконувати підприємство, та за рахунок чого буде відбуватися розрахунок за ними.

Виходячи з визначення Гавришко Н.В. та Ярощук С.В. платоспроможність виступає, як абсолютна ліквідність, тобто такий стан ресурсів підприємства, коли воно володіє на певний момент коштами, достатніми для оплати всіх зобов'язань [4]. Іншими словами це здатність підприємства погасити свої зобов'язання негайно, використовуючи найбільш ліквідні активи.

Отже, у результаті дослідження та аналізу різноманітних суджень щодо сутності «платоспроможності підприємства» можна сформувати їх узагальнене тлумачення.

Платоспроможність підприємства – це наявність на підприємстві грошових коштів та їх еквівалентів, для проведення своєчасних розрахунків за своїми короткостроковими та довгостроковими зобов'язаннями, а також спроможність здійснювати безперервну фінансово-господарську діяльність.

Список використаних джерел

1. Абрютіна, М.С. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия: учеб. пос. [Текст] / М.С. Абрютіна, А.В. Грачев. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Дело и сервис, 2001. – 266 с.
2. Мельник, В.М. Основи економічного аналізу

/ В.М. Мельник. – Ірпінь, 2001. – 182 с.

3. Підходи до визначення «платоспроможність підприємства» та їх порівняння [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/gimareva-lv-chernitska-om-pidhodi-do-viznachennya-ponyattya-platospromozhnist-pidpriemstva-ta-yih-porivnyannya/>.– 02.11.17. – Назва з екрана.

4. Теоретичні підходи до визначення та оцінки платоспроможності підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/17971/1>.– 02.11.17. – Назва з екрана.

5. Уткин, Э.И. Финансовый менеджмент: учебник для вузов / Э.И. Уткин. – М.: Зеркало, 1998. – С.216.